

BỒI DƯỠNG NĂNG LỰC DẠY HỌC TÍCH HỢP NỘI DUNG GIÁO DỤC ĐỊA PHƯƠNG TRONG HOẠT ĐỘNG TRẢI NGHIỆM CHO GIÁO VIÊN TIỂU HỌC

Vũ Thị Thương, Vũ Nguyễn Thanh Huyền

Trường Đại học Thủ đô Hà Nội

Tóm tắt: Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 xác định hoạt động trải nghiệm là một yếu tố quan trọng nhằm hình thành và phát triển phẩm chất, năng lực của học sinh thông qua sự tham gia chủ động vào các tình huống thực tiễn. Bên cạnh đó, giáo dục địa phương cũng là một nội dung giáo dục bắt buộc, được yêu cầu tích hợp trong nhiều môn học và các hoạt động giáo dục, góp phần nuôi dưỡng tình yêu quê hương, ý thức bảo tồn các giá trị văn hóa, lịch sử địa phương trong hoạt động trải nghiệm cho giáo viên Tiểu học trở nên cần thiết và quan trọng. Trong phạm vi bài viết này, chúng tôi tập trung làm rõ một số khái niệm xoay quanh dạy học tích hợp, giáo dục địa phương, hoạt động trải nghiệm, năng lực dạy học của giáo viên; ý nghĩa và tầm quan trọng của việc tích hợp nội dung giáo dục địa phương trong hoạt động trải nghiệm cho học sinh Tiểu học đáp ứng Chương trình Giáo dục phổ thông 2018. Trên cơ sở đó, bài viết đề xuất một số biện pháp bồi dưỡng năng lực dạy học tích hợp nội dung giáo dục địa phương trong hoạt động trải nghiệm cho giáo viên Tiểu học.

Từ khóa: Bồi dưỡng năng lực dạy học; dạy học tích hợp; GDĐP; giáo viên tiểu học; hoạt động trải nghiệm.

Nhận bài ngày 10.11.2025; gửi phản biện, chỉnh sửa, duyệt đăng ngày 30.12.2025

Liên hệ tác giả: Vũ Thị Thương; Email: thuongvt@daihocthudo.edu.vn

1. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo theo tinh thần Nghị quyết 29-NQ/TW, Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 chú trọng phát triển phẩm chất và năng lực người học thông qua các hoạt động học tập gắn với thực tiễn, trong đó hoạt động trải nghiệm (HĐTN) được xác định là một yếu tố quan trọng. Bên cạnh đó, Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 quy định nội dung GDĐP (GDĐP) là một trong 14 nội dung giáo dục bắt buộc. Đối với cấp Tiểu học, nội dung GDĐP bao gồm một số vấn đề cơ bản mang tính thời sự về lịch sử hình thành, phát triển, truyền thống quê hương; lễ hội, nghệ thuật truyền thống, di tích lịch sử, danh nhân văn hoá, phong tục tập quán địa phương; địa lí, dân cư, cảnh quan thiên nhiên, các làng nghề truyền thống, hoạt động lao động sản xuất ở địa phương, giáo dục đạo đức, lối sống,... Những nội dung này được tích hợp trong các HĐTN hoặc tích hợp trong các môn học khác ở từng lớp. Điều này góp phần hình thành và phát triển phẩm chất chủ yếu và năng lực cốt lõi của học sinh Tiểu học. Nội dung GDĐP được tích hợp trong HĐTN nhằm trang bị cho học sinh những hiểu biết về nơi sinh sống, bồi dưỡng cho học sinh tình yêu quê hương, ý thức tìm hiểu và vận dụng những điều đã học để góp phần giải quyết những vấn đề của quê hương.

Đề đạt được mục tiêu giáo dục của cấp Tiểu học là “giúp học sinh hình thành và phát triển những yếu tố căn bản đặt nền móng cho sự phát triển hài hòa về thể chất và tinh thần, phẩm chất và năng lực; định hướng chính vào giáo dục về giá trị bản thân, gia đình, cộng đồng và những thói quen, nề nếp cần thiết trong học tập và sinh hoạt” (Bộ GD&ĐT 2018), bên cạnh các nội dung giáo dục khác, GDĐP có ý nghĩa quan trọng trong việc định hướng giáo dục học sinh về giá trị bản thân, gia đình và cộng đồng địa phương. Do đó, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã quan tâm, chỉ đạo sát sao việc xây dựng và tổ chức thực hiện nội dung GDĐP. Một số văn bản đã được ban hành kịp thời nhằm đảm bảo chất lượng nội dung GDĐP như: Thông tư 33/2020/TT-BGDĐT quy định việc thẩm định tài liệu GDĐP, Công văn số 3036/2020/BGDĐT-GDTH về việc tăng cường chỉ đạo thực hiện nội dung GDĐP cấp Tiểu học (Bộ GD&ĐT 2020).

Tuy nhiên, thực tế cho thấy năng lực của giáo viên tiểu học (GVTH) trong việc thiết kế và tổ chức

HĐTN có tích hợp nội dung GDĐP còn hạn chế, thể hiện qua việc triển khai còn mang tính hình thức, thiếu chiều sâu hoặc chưa phù hợp với đặc điểm tâm lý học sinh. Nguyên nhân chủ yếu xuất phát từ việc giáo viên chưa được bồi dưỡng một cách bài bản về dạy học tích hợp và kỹ năng vận dụng tri thức địa phương trong tổ chức hoạt động giáo dục. Do đó, việc nghiên cứu và đề xuất các biện pháp bồi dưỡng năng lực dạy học tích hợp nội dung GDĐP trong HĐTN cho GVTH là hết sức cần thiết, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục và đáp ứng yêu cầu của Chương trình Giáo dục phổ thông 2018.

Từ những cơ sở nêu trên, bài viết tập trung nghiên cứu và đề xuất các biện pháp phát triển năng lực dạy học tích hợp nội dung GDĐP trong HĐTN cho GVTH, phù hợp với yêu cầu của Chương trình Giáo dục phổ thông 2018.

2. NỘI DUNG

2.1. Một số khái niệm cơ bản

2.1.1. HĐTN

Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 được Bộ Giáo dục và Đào tạo công bố ngày 26/12/2018 đã xác định HĐTN là hoạt động giáo dục, do nhà giáo dục định hướng, thiết kế và hướng dẫn, tạo cơ hội cho học sinh tiếp cận thực tế, thể nghiệm các cảm xúc tích cực, khai thác những kinh nghiệm đã có và huy động tổng hợp kiến thức, kỹ năng của các môn học khác nhau để thực hiện những nhiệm vụ khác nhau hoặc giải quyết những vấn đề thực tiễn của đời sống nhà trường, gia đình và xã hội phù hợp với lứa tuổi. Đồng thời, HĐTN nhằm phát triển các phẩm chất chủ yếu và năng lực cốt lõi của học sinh trong các mối quan hệ với bản thân, xã hội, môi trường tự nhiên và nghề nghiệp.

Theo Đinh Thị Kim Thoa (2018), HĐTN là hoạt động giáo dục thông qua sự trải nghiệm của cá nhân trong việc kết nối kinh nghiệm học được ở nhà trường và thực tiễn đời sống mà nhờ đó các kinh nghiệm được tích lũy thêm và dần chuyển hóa thành năng lực.

Trong đề tài nghiên cứu của mình, Nguyễn Thị Chi (2014) cho rằng HĐTN là hoạt động xã hội, thực tiễn giúp HS tự chủ trải nghiệm trong tập thể; qua đó, hình thành và thể hiện phẩm chất năng lực, nhận ra năng khiếu, sở thích, đam mê, bộc lộ và điều chỉnh cá tính, giá trị, nhận ra chính mình cũng như khuynh hướng phát triển bản thân; bổ trợ và cùng các hoạt động dạy học trong chương trình giáo dục thực hiện tốt nhất mục tiêu giáo dục.

Trên cơ sở khái niệm đã được các tác giả diễn đạt theo những cách khác nhau nhưng đều nhận định chung HĐTN là hoạt động giáo dục, được tổ chức theo phương thức trải nghiệm để phát triển hoàn thiện bản thân HS; theo chúng tôi, HĐTN là hoạt động giáo dục, có mục đích, nội dung, phương pháp tổ chức khoa học để thông qua đó hình thành các năng lực kiến thức, kỹ năng và thái độ sống tích cực đối với bản thân, gia đình và cộng đồng xã hội.

2.1.2. GDĐP

Theo Nguyễn Hữu Châu (2003), GDĐP có thể được hiểu “là việc lồng ghép, khai thác các yếu tố đặc thù về tự nhiên, kinh tế, xã hội và văn hoá của địa phương vào trong chương trình và hoạt động dạy học, nhằm làm cho việc học trở nên gần gũi, thực tế hơn đối với học sinh”.

Trong những năm gần đây, “GDĐP” là một thuật ngữ được nhắc đến nhiều trong Chương trình GDPT 2018, “*nội dung GDĐP bao gồm một số vấn đề cơ bản về: Lịch sử hình thành và phát triển, truyền thống quê hương, lễ hội, nghệ thuật truyền thống, di tích lịch sử, danh nhân văn hoá; phong tục, tập quán địa phương; Địa lí, dân cư; cảnh quan thiên nhiên, môi trường tự nhiên, ngành nghề, làng nghề truyền thống của địa phương; Một số nội dung về kinh tế, xã hội, chính sách an sinh xã hội; giáo dục tư tưởng, đạo đức, lối sống, kỹ năng sống; xây dựng nếp sống văn minh, tôn trọng kỉ cương, pháp luật; bảo vệ môi trường tự nhiên tại địa phương*” (Bộ GD&ĐT 2018).

Từ những quan điểm trên, có thể thấy: GDĐP không chỉ là việc “bổ sung kiến thức vùng miền” mà còn là quá trình tổ chức hoạt động học tập nhằm kết nối tri thức với môi trường sống cụ thể, qua đó phát triển năng lực toàn diện cho học sinh, đồng thời nuôi dưỡng ý thức giữ gìn và phát huy bản sắc văn hoá địa phương, kế thừa và phát huy truyền thống đậm đà bản sắc dân tộc.

2.1.3. Dạy học tích hợp

Dạy học tích hợp là một trong những định hướng quan trọng của đổi mới giáo dục hiện nay, đặc biệt là trong chương trình Giáo dục phổ thông 2018. Khái niệm về “dạy học tích hợp” được nhiều tổ chức, các nhà nghiên cứu giáo dục quan tâm và đưa ra định nghĩa dưới nhiều góc độ khác nhau:

Theo PGS.TS. Đỗ Ngọc Thống trong nghiên cứu về “Tích hợp trong chương trình giáo dục phổ thông mới” chỉ ra rằng: *Dạy học tích hợp là định hướng dạy học trong đó GV tổ chức, hướng dẫn để HS phát triển khả năng huy động tổng hợp kiến thức, kỹ năng... thuộc nhiều lĩnh vực khác nhau, thông qua*

đó hình thành những kiến thức, kỹ năng mới; giải quyết có hiệu quả các vấn đề trong học tập và trong cuộc sống được thực hiện ngay trong quá trình lĩnh hội tri thức và rèn luyện kỹ năng; phát triển được năng lực cần thiết, nhất là năng lực vận dụng tổng hợp các tri thức, kỹ năng và giải quyết vấn đề.

Ngoài ra, trong Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, Bộ Giáo dục và Đào tạo cũng xác định rõ: dạy học tích hợp là định hướng quan trọng trong thiết kế chương trình, thể hiện ở việc “kết nối, lồng ghép và điều chỉnh nội dung các môn học, hoạt động giáo dục theo hướng giảm tải, tránh trùng lặp, đồng thời tăng cường sự gắn kết, hỗ trợ lẫn nhau giữa các lĩnh vực học tập”.

Từ những quan điểm trên, theo tôi, dạy học tích hợp là quá trình tổ chức dạy và học theo hướng huy động và kết nối có ý nghĩa các kiến thức, kỹ năng, giá trị từ một hay nhiều lĩnh vực, nhằm giúp học sinh tiếp thu, lĩnh hội tri thức một cách toàn diện, phát triển năng lực tư duy tổng hợp và khả năng vận dụng vào giải quyết các vấn đề trong học tập cũng như trong cuộc sống.

2.1.4. Năng lực dạy học tích hợp

Theo tác giả Chu Thị Hào (2020), “*năng lực dạy học tích hợp là khả năng thực hiện nhiệm vụ dạy học theo định hướng tích hợp nhằm hình thành và phát triển năng lực cho người học*”. Như vậy, năng lực dạy học và giáo dục tích hợp nội dung GDĐP của GVTH thể hiện ở khả năng nhận thức chính xác, đầy đủ về nội dung GDĐP; có kiến thức chuyên môn và hiểu biết liên ngành liên quan (như văn hóa, lịch sử, địa lí, kinh tế, môi trường của địa phương); biết thiết kế và tổ chức hoạt động dạy học – giáo dục theo hướng tích hợp; lựa chọn và sử dụng hiệu quả phương pháp, phương tiện giáo dục; có năng lực khai thác thông tin, giải quyết vấn đề và vận dụng lý thuyết vào thực tiễn.

Theo Hoàng Phê (2000), “*bồi dưỡng*” là quá trình làm tăng thêm năng lực hoặc phẩm chất. Từ đó, có thể hiểu: *Bồi dưỡng năng lực dạy học tích hợp nội dung GDĐP cho GVTH là quá trình nâng cao nhận thức, bổ sung kiến thức chuyên môn sâu về GDĐP ở cấp học, kiến thức liên ngành rộng liên quan đến nội dung GDĐP, rèn luyện kỹ năng dạy học, giáo dục tích hợp nội dung GDĐP để có thể thực hiện tốt nhiệm vụ dạy học, giáo dục của mình, đạt được mục tiêu giáo dục và đào tạo.*

“*Năng lực dạy học tích hợp nội dung GDĐP trong HĐTĐ của GVTH*” là một năng lực tổng hợp, gồm kiến thức, kỹ năng và thái độ. Về kiến thức, giáo viên cần hiểu đầy đủ nội dung GDĐP cũng như yêu cầu của HĐTĐ trong Chương trình GDPT 2018; đồng thời nắm vững nguyên tắc, phương pháp và hình thức dạy học tích hợp. Về kỹ năng, giáo viên phải biết thiết kế kế hoạch bài dạy tích hợp, tổ chức HĐTĐ linh hoạt, hướng dẫn học sinh khám phá thực tiễn địa phương. Về thái độ, giáo viên cần thể hiện sự trân trọng các giá trị văn hóa địa phương, tinh thần đổi mới sáng tạo và trách nhiệm trong tổ chức hoạt động học tập. Ba nhóm thành tố này tạo nên năng lực nghề nghiệp cốt lõi, giúp giáo viên thực hiện hiệu quả việc dạy học tích hợp nội dung GDĐP trong HĐTĐ ở Tiểu học.

2.2. Quy trình thiết kế và tổ chức dạy học tích hợp nội dung GDĐP trong HĐTĐ cho GVTH.

Theo nhóm tác giả Nguyễn Thị Kim Lan, Trần Huỳnh Dũng Nhân, “*cần quan niệm đầy đủ rằng, học sinh vừa là chủ thể, vừa là trung tâm của mô hình tích hợp nội dung GDĐP trong HĐTĐ cho học sinh tiểu học, đây chính là định hướng quan trọng của mô hình để huy động tối đa các yếu tố của quá trình giáo dục nhà trường – gia đình – xã hội nhằm tổ chức HĐTĐ phát triển các phẩm chất, năng lực ở HS.*

Để nâng cao năng lực dạy học tích hợp nội dung GDĐP trong HĐTĐ cho GVTH, chúng tôi đề xuất quy trình thiết kế và tổ chức dạy học tích hợp nội dung GDĐP trong HĐTĐ cho GVTH như sau:

Giai đoạn 1: Thiết kế HĐTĐ cho HS tiểu học

- Bước 1: Xác định nhu cầu tổ chức HĐTĐ cho HS tiểu học

Giáo viên dựa vào kế hoạch giáo dục, điều kiện địa phương, đặc điểm học sinh để xác định nội dung GDĐP cần tích hợp (văn hóa, lịch sử, lễ hội, làng nghề, môi trường, nhân vật địa phương...). Đây là bước quyết định hướng triển khai đúng mục tiêu giáo dục.

- Bước 2: Đặt tên HĐTĐ cho HS tiểu học

Tên hoạt động cần ngắn gọn, thể hiện nội dung địa phương và định hướng năng lực (ví dụ: “Em là hướng dẫn viên nhí”, “Khám phá làng nghề truyền thống”, “Giữ gìn dòng sông quê em”). Hoạt động cần gắn với trải nghiệm thực tế để tạo hứng thú cho học sinh.

- Bước 3: Lập kế hoạch HĐTĐ cho HS tiểu học

Giáo viên xác định mục tiêu (năng lực, phẩm chất), nội dung tích hợp, dự kiến phương pháp, hình thức, phương tiện dạy học, hệ thống câu hỏi và nhiệm vụ học tập. Đồng thời, lựa chọn địa điểm triển khai (tại lớp học, sân trường, địa phương thực tế), xác định đối tượng phối hợp (phụ huynh, tổ chuyên môn, chính quyền địa phương).

Giai đoạn 2: Tổ chức HĐTĐN cho HS tiểu học

- Bước 1: Phân loại HĐTĐN cho HS tiểu học

Giáo viên lựa chọn hình thức phù hợp như: quan sát, khám phá, thực hành, đóng vai, dự án học tập, phỏng vấn, tham quan thực tế... dựa trên chủ đề và khả năng của học sinh.

- Bước 2: Lựa chọn phương pháp, phương tiện và hình thức tổ chức HĐTĐN cho HS tiểu học

+ Vận dụng phương pháp dạy học tích cực như trải nghiệm – khám phá, nghiên cứu tình huống, dạy học theo dự án.

+ Kết hợp đa dạng phương tiện: tư liệu địa phương, hình ảnh, video, hiện vật, đồ dùng học tập, công nghệ trình chiếu.

+ Tổ chức hoạt động theo nhóm, cá nhân hoặc toàn lớp, phát huy tính tự chủ và hợp tác của học sinh.

- Bước 3: Kiểm tra, điều chỉnh và hoàn thiện chương trình HĐTĐN cho HS tiểu học.

Giáo viên theo dõi quá trình học sinh tham gia hoạt động, điều chỉnh tiến trình khi cần thiết; sau hoạt động cần đánh giá qua sản phẩm học tập, nhật ký trải nghiệm, chia sẻ cảm nhận... Đồng thời rút kinh nghiệm để cải thiện hoạt động trong các lần tổ chức tiếp theo.

2.3. Đề xuất một số biện pháp bồi dưỡng năng lực dạy học tích hợp nội dung GDĐP trong HĐTĐN cho GVTH

2.3.1. Bồi dưỡng nhận thức cho GVTH về tầm quan trọng của việc dạy học tích hợp nội dung GDĐP trong HĐTĐN

a. Mục tiêu của biện pháp

Biện pháp nhằm giúp GVTH nhận thức đầy đủ và đúng đắn về ý nghĩa, vai trò của việc dạy học tích hợp nội dung GDĐP trong HĐTĐN đối với sự phát triển phẩm chất, năng lực học sinh. Qua đó, hình thành thái độ tích cực, ý thức trách nhiệm và sự chủ động của giáo viên trong việc lựa chọn, vận dụng nội dung GDĐP vào quá trình tổ chức HĐTĐN theo định hướng Chương trình GDPT 2018.

b. Nội dung và cách thức thực hiện

Nội dung của biện pháp này bao gồm:

Thứ nhất, tổ chức các chuyên đề bồi dưỡng giúp giáo viên hiểu rõ mục tiêu, vai trò và ý nghĩa của HĐTĐN đối với phát triển năng lực học sinh, đồng thời làm rõ tầm quan trọng của việc tích hợp GDĐP trong hoạt động này;

Thứ hai, hướng dẫn giáo viên nghiên cứu các văn bản chỉ đạo, quy định liên quan đến GDĐP và HĐTĐN trong Chương trình GDPT 2018;

Thứ ba, tổ chức các buổi tọa đàm, sinh hoạt chuyên môn, dự giờ – trao đổi để chia sẻ kinh nghiệm, phân tích các minh chứng thực tiễn về hiệu quả của việc tích hợp nội dung địa phương trong HĐTĐN;

Thứ tư, tăng cường tuyên truyền thông qua hệ thống thông tin nhà trường, nhóm chuyên môn, hội thảo kết nối với địa phương nhằm khơi dậy nhận thức, thái độ tích cực của giáo viên đối với công tác dạy học tích hợp.

Để thực hiện hiệu quả, mỗi giáo viên xây dựng kế hoạch bồi dưỡng cá nhân theo năm học, gắn với kế hoạch giáo dục nhà trường. Nhà trường cần chỉ đạo tổ/khối chuyên môn đưa nội dung bồi dưỡng nhận thức về tích hợp GDĐP vào sinh hoạt định kỳ; khuyến khích giáo viên tự nghiên cứu tài liệu, tham quan thực tế tại địa phương, trao đổi với các chuyên gia và cộng đồng. Việc triển khai biện pháp cần được tiến hành thường xuyên, liên tục, có kiểm tra, đánh giá và điều chỉnh phù hợp nhằm chuẩn bị nguồn lực nhận thức vững chắc cho giáo viên trước khi triển khai các biện pháp bồi dưỡng chuyên sâu tiếp theo. Bên cạnh đó, nhà trường cần cung cấp đầy đủ tài liệu GDĐP, các văn bản hướng dẫn. Đồng thời, nhà trường cần nắm bắt nhu cầu bồi dưỡng của giáo viên để xây dựng kế hoạch phát triển đội ngũ phù hợp và chuẩn bị nguồn lực, đảm bảo triển khai đạt hiệu quả.

2.3.2. Bồi dưỡng kỹ năng thiết kế kế hoạch bài dạy tích hợp nội dung GDĐP trong hoạt động nghiên cứu cho GVTH

a. Mục tiêu của biện pháp

Biện pháp nhằm nâng cao năng lực cho GVTH trong việc thiết kế kế hoạch bài dạy tích hợp nội dung GDĐP vào HĐTĐN một cách hợp lý, khoa học và phù hợp với đặc điểm phát triển của học sinh. Qua đó, giáo viên có thể xác định mục tiêu bài học theo định hướng phát triển phẩm chất, năng lực; lựa chọn nội dung địa phương phù hợp với tình huống trải nghiệm; vận dụng linh hoạt phương pháp, hình thức tổ chức và phương tiện dạy học; đồng thời xây dựng công cụ đánh giá kết quả HĐTĐN gắn với yêu cầu cần đạt.

b. Nội dung và cách thức thực hiện

b1. Bồi dưỡng kỹ năng phân tích chương trình và nội dung GDĐP

Việc bồi dưỡng kỹ năng phân tích chương trình giúp giáo viên hiểu rõ mục tiêu, yêu cầu cần đạt của HĐTĐN trong Chương trình GDPT 2018 cũng như cấu trúc và định hướng nội dung của tài liệu GDĐP. Thông qua quá trình phân tích, giáo viên xác định được mối liên hệ giữa nội dung địa phương và các năng lực, phẩm chất cần phát triển cho học sinh, từ đó lựa chọn được những yếu tố phù hợp để tích hợp vào HĐTĐN. Theo Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), việc nắm vững chương trình là điều kiện quan trọng để giáo viên chủ động tổ chức dạy học theo định hướng phát triển năng lực; đồng thời, sự am hiểu nội dung GDĐP giúp HĐTĐN gắn với thực tiễn và mang lại giá trị giáo dục rõ rệt.

b2. Rèn luyện kỹ năng xác định mục tiêu hoạt động nhằm phát triển năng lực

Kỹ năng xác định mục tiêu HĐTĐN là nền tảng để giáo viên định hướng nội dung, phương pháp và hình thức tổ chức dạy học. Trong quá trình bồi dưỡng, giáo viên được hướng dẫn cách chuyên hóa nội dung GDĐP thành các mục tiêu học tập cụ thể, phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý học sinh tiểu học. Việc xác định mục tiêu cần đảm bảo tính khả thi, tính phát triển năng lực và sự kết nối chặt chẽ với yêu cầu cần đạt của chương trình. Theo tác giả Chu Thị Hào (2017) nhấn mạnh rằng mục tiêu dạy học là yếu tố quyết định chất lượng của quá trình tổ chức hoạt động, bởi nó định hướng toàn bộ tiến trình dạy – học và tạo cơ sở cho việc đánh giá năng lực của học sinh.

b3. Hướng dẫn giáo viên lựa chọn nội dung địa phương phù hợp với HĐTĐN

Bồi dưỡng giáo viên lựa chọn nội dung địa phương phù hợp đòi hỏi họ phải xem xét đặc điểm từng chủ đề, điều kiện dạy học và bối cảnh thực tiễn của địa phương. Nội dung được lựa chọn cần mang tính giáo dục, gần gũi với đời sống của học sinh và có khả năng tạo ra trải nghiệm chân thực. Tư liệu địa phương như hình ảnh, video, hiện vật, câu chuyện lịch sử, di tích, làng nghề hoặc yếu tố môi trường sống đóng vai trò quan trọng trong việc làm phong phú hoạt động học tập. Theo Nguyễn Thị Kim Lan & Trần Huỳnh Dũng Nhân (2021), việc khai thác các nguồn lực của địa phương giúp học sinh hình thành hiểu biết thực tế, đồng thời tăng mức độ gắn kết giữa nhà trường và cộng đồng.

b4. Bồi dưỡng kỹ năng lựa chọn và phối hợp phương pháp – hình thức tổ chức hoạt động

Giáo viên cần được trang bị kỹ năng lựa chọn và phối hợp các phương pháp dạy học tích cực nhằm tạo ra môi trường trải nghiệm phù hợp với nội dung GDĐP. Các phương pháp như trải nghiệm thực tế, điều tra, dự án, phỏng vấn, đóng vai hoặc tham quan giúp học sinh chủ động khám phá và vận dụng kiến thức địa phương; đồng thời rèn luyện kỹ năng hợp tác, giao tiếp và giải quyết vấn đề. Hoạt động có thể tổ chức dưới hình thức cá nhân, nhóm hoặc toàn lớp tùy theo mục tiêu và nhiệm vụ học tập. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018) khẳng định rằng việc đa dạng hóa phương pháp và hình thức tổ chức là yếu tố quyết định để phát triển năng lực học sinh, đặc biệt trong dạy học gắn với bối cảnh địa phương.

b5. Rèn kỹ năng xây dựng công cụ đánh giá kết quả HĐTĐN

Trong HĐTĐN, đánh giá không chỉ hướng đến sản phẩm mà còn chú trọng quá trình học tập của học sinh. Vì vậy, giáo viên cần được bồi dưỡng kỹ năng xây dựng các công cụ đánh giá như rubric, bảng kiểm, phiếu quan sát nhằm nhận diện mức độ đạt mục tiêu và năng lực vận dụng hiểu biết địa phương của học sinh. Các tiêu chí đánh giá phải phản ánh được khả năng hợp tác, tư duy sáng tạo và giải quyết vấn đề của học sinh trong từng nhiệm vụ trải nghiệm. Theo Hoàng Phê (2000), đánh giá là một quá trình tác động trở lại hoạt động học tập, giúp người học điều chỉnh hành vi và phát triển năng lực; do đó, công cụ đánh giá phải rõ ràng, phù hợp và có giá trị thực tiễn. [8]

2.3.3. Bồi dưỡng kỹ năng tổ chức thực hiện kế hoạch bài dạy tích hợp nội dung GDĐP trong HĐTĐN cho GVTH

a. Mục tiêu của biện pháp

Biện pháp này nhằm giúp GVTH phát triển kỹ năng tổ chức triển khai hiệu quả kế hoạch bài dạy tích hợp nội dung GDĐP trong HĐTĐN, phù hợp với từng loại hình hoạt động, điều kiện thực tế nhà trường và đặc điểm học sinh. Đồng thời, giáo viên được bồi dưỡng năng lực điều hành hoạt động học, xử lý tình huống phát sinh, khích lệ học sinh tham gia tích cực và đánh giá sản phẩm HĐTĐN, qua đó góp phần nâng cao chất lượng vận dụng nội dung GDĐP vào thực tiễn giáo dục.

b. Nội dung và cách thức thực hiện

b1. Bồi dưỡng kỹ năng tổ chức hoạt động quan sát, tìm hiểu thông tin về địa phương

Giáo viên được hướng dẫn thiết kế các HĐTĐN theo chuỗi *khởi động – khám phá – luyện tập – vận dụng*. Khi tổ chức hoạt động, giáo viên cần lựa chọn phương pháp phù hợp giúp học sinh quan sát hình ảnh, bản đồ, video, vật thật, hoặc tham quan thực tế, từ đó phát hiện sự vật, hiện tượng đặc trưng của địa

phương. Hoạt động cần tạo cơ hội để học sinh đặt câu hỏi, thể hiện hiểu biết và kết nối kiến thức tại lớp với thực tế.

b2. Bồi dưỡng kỹ năng hướng dẫn học sinh khai thác thông tin địa phương qua văn bản, hình ảnh, tư liệu

Giáo viên được tập huấn cách lựa chọn tư liệu phù hợp với nội dung GDĐP (truyền thống văn hóa, lịch sử, nghề thủ công, danh lam thắng cảnh...) và hướng dẫn học sinh phân tích, thảo luận, liên hệ thực tế. Việc tổ chức hoạt động phải khuyến khích học sinh tham gia chủ động, phát triển năng lực phản biện, cảm thụ và nhận thức về địa phương.

b3. Bồi dưỡng kỹ năng tổ chức HĐTN thực tế

Giáo viên được bồi dưỡng cách thiết kế hoạt động tại di tích, làng nghề, khu bảo tồn, bảo tàng địa phương hoặc tổ chức mô phỏng trong trường học. Học sinh được trải nghiệm, thực hành, quan sát và tham gia nhiệm vụ thực tiễn như thu thập thông tin, phỏng vấn, ghi chép, thể hiện quan điểm... Biện pháp này giúp học sinh học từ thực tế, hình thành thái độ yêu quê hương và trách nhiệm với cộng đồng.

b4. Bồi dưỡng kỹ năng phối hợp lực lượng giáo dục trong tổ chức hoạt động

Giáo viên cần được rèn luyện kỹ năng phối hợp với tổ chuyên môn, đồng nghiệp, cán bộ văn hóa địa phương, phụ huynh, các cơ sở văn hóa – lịch sử để xây dựng HĐTN. Việc phối hợp không chỉ giúp giáo viên khai thác nguồn lực địa phương một cách hiệu quả mà còn tạo cơ hội để học sinh tiếp cận đa chiều, sâu sắc với tri thức bản địa.

HĐTN cần được tổ chức theo hướng mở, gắn thực tiễn địa phương, phù hợp lứa tuổi học sinh và điều kiện nhà trường; phải đảm bảo tính giáo dục, an toàn và phát huy được vai trò chủ thể học tập của học sinh. Giáo viên cần linh hoạt điều chỉnh kế hoạch, phối hợp các phương pháp và lực lượng giáo dục để hoạt động mang tính khám phá, ứng dụng và có giá trị trong phát triển phẩm chất, năng lực học sinh.

3. KẾT LUẬN

Trong bối cảnh thực hiện Chương trình GDPT 2018, việc tích hợp nội dung GDĐP trong HĐTN giữ vai trò quan trọng trong việc phát triển phẩm chất, năng lực học sinh, đồng thời góp phần nuôi dưỡng tình yêu quê hương và ý thức giữ gìn các giá trị văn hóa địa phương. Kết quả nghiên cứu cho thấy năng lực của GVTH trong tổ chức HĐTN tích hợp còn nhiều hạn chế, đặc biệt ở khả năng thiết kế và triển khai kế hoạch bài dạy gắn với thực tiễn địa phương.

Trên cơ sở phân tích lý luận và khảo sát thực tiễn, bài viết đã đề xuất ba biện pháp bồi dưỡng năng lực cho GVTH, gồm: (1) Bồi dưỡng nhận thức về vai trò của dạy học tích hợp nội dung GDĐP trong HĐTN; (2) Bồi dưỡng kỹ năng thiết kế kế hoạch bài dạy tích hợp; (3) Bồi dưỡng kỹ năng tổ chức thực hiện kế hoạch bài dạy trong HĐTN. Các biện pháp trên được xây dựng đảm bảo tính khoa học, phù hợp với yêu cầu đổi mới phương pháp giáo dục, khả thi trong điều kiện thực tiễn nhà trường tiểu học.

Việc triển khai các biện pháp đề xuất sẽ góp phần nâng cao năng lực dạy học tích hợp nội dung GDĐP cho GVTH, từ đó nâng cao chất lượng HĐTN và đáp ứng mục tiêu giáo dục toàn diện theo Chương trình GDPT 2018.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2018). *Chương trình giáo dục phổ thông - Chương trình tổng thể, (Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26 tháng 12 năm 2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo)*. Hà Nội.
2. Nguyễn Hữu Châu. (2003). *Một số vấn đề chương trình và quá trình dạy học*. Nxb Giáo dục. Hà Nội.
3. Nguyễn Thị Chi. (2014). *Nghiên cứu xây dựng một số hoạt động trải nghiệm sáng tạo cho học sinh lớp 4, 5 Trường Tiểu học Thực nghiệm Hà Nội theo định hướng đổi mới chương trình giáo dục phổ thông sau 2015*. Đề tài Khoa học và Công nghệ, mã số V2014-11. Viện Khoa học Giáo dục Việt Nam.
4. Chu Thị Hào. (2017). *Phát triển năng lực dạy học tích hợp cho giáo viên tiểu học*. Nxb Giáo dục Việt Nam. Hà Nội.
5. Chu Thị Hào. (2020). *Thực trạng năng lực dạy học tích hợp của giáo viên Trung học cơ sở tỉnh Phú Thọ theo tiêu chuẩn nghề nghiệp giáo viên cơ sở giáo dục phổ thông*. Nxb Giáo dục Việt Nam. Hà Nội.
6. Nguyễn Thị Kim Lan, Trần Huỳnh Dũng Nhân. (2021). Tích hợp nội dung GDĐP trong hoạt động trải nghiệm cho học sinh tiểu học. *Tạp chí Giáo dục*, số 511 (kì 1-10/2021), tr.48-53.

7. Hoàng Phê. (2000). *Từ điển tiếng Việt*. Nxb Đà Nẵng, tr.92.
8. Đỗ Ngọc Thống. (2/2016). *Tích hợp trong chương trình giáo dục phổ thông mới*. Bộ Giáo dục và Đào tạo. Hà Nội.
9. Đinh Thị Kim Thoa. (2018). *Hoạt động trải nghiệm dành cho học sinh*. Nxb Giáo dục Việt Nam. Hà Nội.
10. Nguyễn Thị Xuân Yên, Phạm Phương Anh, Châu Thị Kim Ngân. (2024). Biện pháp bồi dưỡng năng lực dạy học, giáo dục tích hợp nội dung GDĐP cho giáo viên Tiểu học. *Tạp chí Khoa học Trường Đại học Sư phạm TP. Hồ Chí Minh*, Tập 21 số 7.

**PEDAGOGICAL MEASURES FOR ENHANCING PRIMARY TEACHER'S
COMPETENCE IN INTEGRATING LOCAL EDUCATION CONTENT
INTO EXPERIENTIAL LEARNING ACTIVITIES**

Abstract: *The 2018 General Education Curriculum identifies experiential learning activities as a crucial component for fostering and developing students' competencies and qualities through active engagement in real-life situations. In addition, local education is designated as a compulsory content area, required to be integrated across various subjects and educational activities, thereby nurturing students' love for their homeland and their awareness of preserving local cultural and historical values. In this context, enhancing primary school teachers' competence in integrating local educational content into experiential learning activities becomes both essential and urgent. This article clarifies key theoretical concepts related to integrated teaching, local education, experiential learning, and teachers' instructional competence, as well as the significance and importance of integrating local educational content into experiential activities for primary school students in accordance with the 2018 General Education Curriculum. Based on this foundation, the paper proposes several measures to strengthen primary school teachers' capacity to integrate local educational content into experiential learning activities.*

Keywords: *Teaching competency education; integrated teaching; local education; primary school teachers; experiential activities.*